

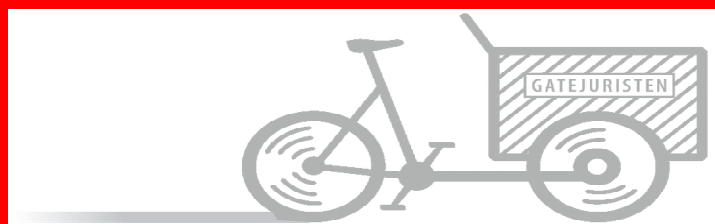
ÅRSRAPPORT

FORPROSJEKT

OG

PERIODEN 01.10.08-31.12.08

GATEJURISTEN TROMSØ

FORORD

Gatejuristen Tromsø startet sitt forprosjekt 1. april 2008 etter initiativ fra Gatejuristen i Oslo. Vi hadde første saksmottak 2. oktober 2008.

Denne rapporten vil gi et innblikk i forprosjektet til Gatejuristen Tromsø samt en oversikt over driften fra oppstart av hovedprosjektet. I og med at ordinær drift først kom i stand 2. oktober 2008, vil det statistiske tallgrunnlaget være noe tynt og vil ikke få nevneverdig plass i rapporten.

Mastergradstudent Anja Støback Bjørsvik har i all hovedsak skrevet rapporten etter å ha innhentet informasjon fra daglig leder samt deltatt selv i deler av forprosjektet og i hovedprosjektet. Bjørsvik har også hatt samtaler med daglig leder i Gatejuristen Oslo, Cathrine Moksness.

Gatejuristen Tromsø er nå etablert som et fast tilbud til rusavhengige i Tromsø. Vi skal jobbe for at rusavhengige i Tromsø møtes med større respekt, omsorg og rettferdighet. Det å jobbe med en klientgruppe som ikke i like stor grad som befolkningen for øvrig får ivarett sine juridiske og eller sosiale problemer er både utfordrende og krevende, men også meningsfylt og givende.

Gatejuristen Tromsø vil benytte anledningen til å takke Juridisk fakultet ved Universitetet i Tromsø for at de hadde tro på prosjektet og påtok seg arbeidsgiveransvar i denne tiden. Vi ønsker også å takke Jusshjelpe i Nord Norge for at de stilte kontor til disposisjon og ikke minst medarbeider Anja Støback Bjørsvik i 150 timer. Vi vil takke Kirkens Bymisjon i Tromsø som har stilt kontor til disposisjon for saksmottak og som har gitt oss anledning til å benytte Bymisjonens lokaler til større arrangement.

Vi vil også rette en stor takk til Tromsø kommune som bevilget midler til forprosjektet og som gjorde det mulig å starte opp. Vi ønsker å takke Bergesen Almenntilgode Stiftelse og Justisdepartementet som har fulgt opp med midler til videre drift av prosjektet.

Vi vil takke den Norske Advokatforening v/Troms krets som har bidratt økonomisk til kick-off, men som ennå viktigere har oppfordret sine medlemmer til å bistå Gatejuristen som frivillige.

Til slutt vil vi takke alle ansatte i Gatejuristen i Oslo og spesielt Cathrine Moksness som gjennom hele forprosjektet har vært til uvurderlig hjelp og støtte med alltid oppmuntrende ord og kyndig bistand.

Tromsø, 12. februar 2009

Nina Walthinsen

FORORD	2
KAPITTEL 1.....	5
BAKGRUNN FOR OPPRETTELSE AV GATEJURISTEN I TROMSØ, MÅLSETNINGER OG VIKTIGSTE INNSATSOMRÅDER.....	5
BAKGRUNN FOR OPPRETTELSEN AV GATEJURISTEN I TROMSØ	5
GATEJURISTENS HOVEDMÅLSETTINGER.....	5
RETTSHJELP	6
RETTSPOLITIKK.....	6
FORSKNING/UNDERVISNING.....	6
INFORMASJON	6
KAPITTEL 2.....	7
ORGANISASJONSFORHOLD OG MEDARBEIDERE.....	7
ORGANISASJONSFORHOLD.....	7
MEDARBEIDERE.....	7
FRIVILLIGE	7
KONTORLOKALER	8
KAPITTEL 3.....	9
FORPROSJEKTET	9
OPPSTART	9
SAMARBEID MED UNIVERSITETET I TROMSØ OG JUSSHJELPA I NORD-NORGE	9
SAMARBEID MED GATEJURISTEN I OSLO, HERUNDER HOSPITERING.....	9
SAMARBEID MED DEN NORSKE ADVOKATFORENING (DNA) VED TROMS KRETS	10
SAMARBEID MED KIRKENS BYMISJON TROMSØ	10
ARBEIDSPPLAN.....	11
FINANSIERINGSARBEID.....	11
PROFILERING.....	12
VURDERING AV FORPROSJEKTET	12
KAPITTEL 4.....	14

HOVEDPROSJEKT	14
OPPSTART	14
SAKSINNTAK	14
SAKSBEHANDLING	14
FORMER FOR JURIDISK RÅDGIVNING	14
KLIENTGRUPPE.....	15
RETTSHJELP	15
INFORMASJON	15
FRIVILLIGE	16
ØKONOMI OG DRIFT	17
KOMMENTARER TIL REGNSKAPET	17
MEDIA OG ANNEN MARKEDSFØRING	18
KAPITTEL 5.....	19
OPPSUMMERING OG UTFORDRINGER VIDERE.....	19
RETTSHJELP	19

KAPITTEL 1.

BAKGRUNN FOR OPPRETTELSE AV GATEJURISTEN I TROMSØ, MÅLSETNINGER OG VIKTIGSTE INNSATSOMRÅDER

BAKGRUNN FOR OPPRETTELSEN AV GATEJURISTEN I TROMSØ

Gatejuristen i Tromsø er opprettet etter modell fra Gatejuristen i Oslo. Gatejuristen ved Cathrine Moksness hadde ved oppstarten i 2004 fått oppstartshjelp fra JussBuss, et av studentrettshjelpstiltakene i Oslo. Hun ønsket å bidra til at andre byer kunne få et rettshjelpstilbud for rusavhengige, samt være med ved opprettelsen av slike tiltak. Hun hadde sett rettshjelpsbehovet hos de rusavhengige og mente at et lignende behov også ville finnes i andre byer.

I mai/juni 2005 ble det utformet søknad til stiftelsen helse og rehabilitering. Stiftelsen gav økonomisk bistand til tre to-årig prosjekter, fødselshjelp/starthjelp, pasientrettigheter og dokumentasjon. 2006 ble brukt til fremdriftsplanlegging og administrering av prosjektene. I desember hadde Gatejuristen møte med justiskomiteen og representant Ole Gunnar Ballo mente at Gatejuristen burde reise nordover. Gatejuristen reiste nordover 20. – 23. mai 2007.

Det ble planlagt møter med representanter for offentlig og privat hjelpeapparat, samt brukere, politiske representanter i Tromsø Kommune, Juridiske fakultet, Universitetet i Tromsø, Den Norske Advokatforening ved Troms krets, Jusshjelpa i Nord-Norge, Kirkens Bymisjon i Tromsø samt Kafe X.

Det ble etter dette søkt om midler fra Tromsø Kommune og Justisdepartementet. Tromsø Kommune vedtok 29 august 2007 å støtte forprosjektet med 300.000 kroner. Det ble videre utlyst stilling som prosjektleder for forprosjektet.

Det var flere søkere til stillingen og Nina Walthinsen ble ansatt i desember 2007.

GATEJURISTENS HOVEDMÅLSETTINGER

Gatejuristen jobber for større respekt, omsorg og rettferdighet for rusavhengige. Hovedmålsetningen er å yte individuell rettshjelp til rusavhengige. Formålet er å bedre rettssikkerheten for gruppen, ved å gi bistand slik at den enkelte kan benytte seg av sine juridiske rettigheter.

Gatejuristen skal også jobbe rettspolitisk, ha fokus på forskning og undervisning samt informasjon til klienter, pårørende og andre som jobber med og for rusavhengige.

RETTSHJELP

Gatejuristen yter individuell juridisk bistand. Rettshjelp er grunnpilaren i virksomheten. Det er viktig at rettshjelpen holder høy kvalitet. Selv om klienten ikke har råd til å oppsøke advokat skal ikke rettshjelpen som ytes av Gatejuristen være av dårligere kvalitet enn det som kan forventes av en advokat.

RETTSPOLITIKK

En av Gatejuristens målsetninger er å jobbe rettspolitisk. På bakgrunn av de erfaringer som Gatejuristen får i sitt arbeid med klientene, ønsker vi å endre regelverket og praktiseringen av det i de tilfeller hvor vi ser at det ikke fungerer i forhold til rusavhengige. Dette vil skje gjennom høringsuttalelser, debattinnlegg, artikler, debatter, politisk lobbyarbeid, brosjyrer og gjennom media.

FORSKNING/UNDERVISNING

Gatejuristen Tromsø ønsker å bygge opp et kompetansemiljø innen rettsområder som særlig angår rusavhengige. Vi ønsker å skape interesse for disse rettsområdene blant jurister, skape et miljø for ”omsorgsjurister” og heve statusen for disse fagene innen jussen. Gatejuristen vil samle og systematisere informasjon om hvordan rettssamfunnet fungerer i forhold til rusavhengige.

De temaer som Gatejuristen vil arbeide med gjennom saksbehandlingen er ikke viet mye oppmerksomhet i det juridiske forskningsmiljøet. Derfor ønsker vi å bidra på dette området.

INFORMASJON

Gatejuristen skal jobbe aktivt med informasjon til klientene, men også til pårørende og andre som jobber med rusavhengige og med problemstillinger som vedrører rusavhengige. Gatejuristen i Oslo har utarbeidet brosjyrer som kan deles ut til klientene hvor ulike aktuelle juridiske problemstillinger er beskrevet på en lettfattelig måte. Denne brosjyren brukes også av Gatejuristen i Tromsø.

KAPITTEL 2

ORGANISASJONSFORHOLD OG MEDARBEIDERE

ORGANISASJONSFORHOLD

Gatejuristen i Tromsø var i oppstartsfasen underlagt Universitetet i Tromsø. UiT var arbeidsgiver fra og med 01.04.08 til og med 31.12.08

Det var forutsatt at Gatejuristen i perioden skulle fastlegge hvordan organisasjonsformen skulle være og dermed klarlegge hvordan man kunne løse problemstillingen med arbeidsgiveransvar, regnskapsføring og annen administrasjon.

Per 31.12.08 er Gatejuristen fremdeles underlagt Universitetet i Tromsø.

Det var naturlig å vurdere en organisasjonsform lik den Gatejuristen i Oslo har. Gatejuristen i Oslo eies i dag av stiftelsen Kirkens Bymisjon i Oslo. Dette har vært utredet og man er kommet til at det vil være med hensiktsmessig for Gatejuristen Tromsø å være selvstendig med et nært samarbeid med Kirkens Bymisjon i Tromsø.

MEDARBEIDERE

Gatejuristen hadde kun en ansatt i 2008. Nina Walthinsen er ansatt som leder av Gatejuristen Tromsø og har det øverste ansvaret for driften av prosjektet. Videre har Jusshjelpa i Nord-Norge bidratt med 150 timer i nedtrapper Anja Støback Bjørsvik. Støback Bjørsvik har i tiden før oppstart bidratt med forfallende administrative oppgaver.

FRIVILLIGE

Gatejuristen i Tromsø hadde pr. 31.12.08 12 frivillige. Foruten mastergradstudent Anja Støback Bjørsvik er alle ferdig utdannet jurister. 9 av 12 er eller har vært praktiserende advokater. Det er inngått frivillighetsavtaler med samtlige frivillige. Foruten tre av de frivillige jobber alle som saksbehandlere. De tre øvrige har hatt administrative og rettspolitiske oppgaver.

De frivillige stiller på saksmottak etter vaktturnus. I utgangspunkt stiller de frivillige kun på saksmottak på torsdag ettermiddag. Bakgrunnen for dette er at de fleste frivillige er i full jobb og ikke har anledning til å møte på saksmottak tirsdag formiddag. Walthinsen og Støback Bjørsvik har i all hovedsak tatt disse saksinntakene.

KONTORLOKALER

I prosjektperioden var Gatejuristen samlokalisert med Jusshjelpa i Nord-Norge i Breivika havn. 01.10.08 fikk Gatejuristen et lite kontor hos Kirkens Bymisjon i Tromsø. Kontoret er for lite til å bruke som arbeidsplass, men brukes ukentlig ved Gatejuristens saksinntak. Gatejuristen benyttet kontoret hos Jusshjelpa i hele 2008.

Det oppstod imidlertid raskt et behov for å få sentrumsnære lokaler. Jusshjelpa i Nord-Norge er lokalisert ca tre kilometer utenfor Tromsø sentrum, og det er ikke hensiktsmessig for frivillige saksbehandlere å dra til Jusshjelpas kontorer for å drive saksbehandling.

Det er et ønske om kontorfasiliteter med sentral beliggenhet, samt arbeidsplasser slik at de frivillige saksbehandlerne kan jobbe fra Gatejuristens kontorer. Det er i utgangspunktet ikke et behov for å være nært klientene, ettersom Gatejuristen i utgangspunktet skal treffe målgruppen på fastsatte saksinntakssteder og tider. Det er imidlertid hensiktsmessig å ha et eget kontor som kan benyttes når det oppstår behov for ytterligere klientkontakt som klientmøter og lignende.

KAPITTEL 3

FORPROSJEKTET

OPPSTART

Forprosjektet varte fra 01.04.08 til 30.09.08. Minus en måned – da prosjektleder avvirket ferie. Prosjektleders arbeidsoppgaver har bestått i å utarbeide og iverksette en konkret plan for oppstart av et rettshjelpstiltak for rusavhengige, herunder utrede organisasjonsform, arbeide for å skaffe midler til permanent drift, utarbeide krav til hvordan virksomheten skal drives samt vurdere om og i tilfellet hvordan tiltaket kunne nyttes i forbindelse med forskning og undervisning ved Universitet i Tromsø. Prosjektleder måtte også innhente nødvendige tillatelser før tiltaket kunne starte opp.

SAMARBEID MED UNIVERSITETET I TROMSØ OG JUSSHJELPA I NORD-NORGE

Universitetet i Tromsø var raskt på banen med å tilby seg å bidra til opprettelsen av Gatejuristen i Tromsø. Universitetet, ved Juridisk Fakultet, hadde arbeidsgiveransvaret for prosjektleder i hele 2008. I tillegg til dette bidro Universitetet med regnskapsføring og IKT. Ettersom Gatejuristen var samlokalisert med Jusshjelpa i Nord-Norge fikk Gatejuristen ta del i Jusshjelpas fristasjonsavtaler med Universitetet. Denne avtalen omfatter frie lokaler, fri fasttelefon, kopimaskin og printer.

Det ble vurdert ulike samarbeidsformer med Jusshjelpa, både faglig og organisatorisk, men det ble ikke inngått noen avtale om nærmere samarbeid da man ikke fant det hensiktsmessig.

SAMARBEID MED GATEJURISTEN I OSLO, HERUNDER HOSPITERING

Gatejuristen har i 2008 hatt et nært samarbeid med Gatejuristen i Oslo. Gatejuristen i Oslo har for det første vært behjelpelig med starthjelp i form av opplæring i deres rutiner knyttet til drift og saksbehandling samt bistand i forbindelse med administrative oppgaver. Tromsø har videre fått benytte seg av alle dokumenter og maler som Gatejuristen i Oslo benytter.

Walthinsen har hospitert hos Gatejuristen i Oslo ved to anledninger. Første gang var i begynnelsen av mars 2008. Hun var da i Oslo i en uke og deltok på ordinær drift av Gatejuristen. Man gjennomgikk rekruttering og opplæring, starthjelp, saksbehandlingssystemet advisor og finansiering. Videre deltok hun på saksmottak, gikk oppsøkende med oppsøkende team i Oslo kommune og hun hadde samtaler med professor Kristian Andenæs på Institutt for kriminologi og rettssosiologi. Kristian Andenæs har vært aktiv i oppstarten og driften av Gatejuristen i Oslo, helt fra Cathrine Moksness skrev mastergradsoppgave om temaet.

Walthinsen var også på besøk hos Rett på Gata i Trondheim i mai 2008 for å se på hvordan de driver sin virksomhet. Rett på Gata er et lignende rettshjelpstiltak som Gatejuristen, som drives i regi av stiftelsen Kirkens Bymisjon i Trondheim.

Støback Bjørsvik og Walthinsen deltok på rettsikkerhetskonferansen i Oslo 24 september. Konferansen ble arrangert av Norges Juristforbund i samarbeid med Advokatforeningens rettsikkerhetsutvalg for å rette samfunnets fokus mot rettssikkerhetsprinsippet og ære Gatejuristen i Oslo som vant Rettsikkerhetsprisen for 2008.

I starten av desember arrangerte Gatejuristene nettverksmøte i Tromsø. Alle de ansatte i Oslo deltok og Nina Walthinsen, Anja S. Bjørsvik og Jørn Bjørnhaug deltok fra Tromsø. Nettverksmøtet hadde fokus på internt samarbeid i nettverket og andre aktuelle problemstillinger.

Walthinsen hospiterte i Oslo for andre gang i midten av desember. Denne gangen hadde oppholdet fokus på dataløsningen fra Telecomputing, finansiering og andre samarbeidsfelt. Bjørsvik var også i Oslo i to dager. Hun gikk oppsøkende virksomhet med en av de andre ansatte, fikk opplæring i advisor og telecomputingsystemet og deltok også på saksmottak.

SAMARBEID MED DEN NORSKE ADVOKATFORENING (DNA) VED TROMS KRETS

Det ble utredet mulige samarbeidsformer med DNA ved Troms Krets. Gatejuristen ønsket at DNA ved Troms krets kunne sponset en ½ stilling hos Gatejuristen. Dette hadde ikke DNA midler til, men DNA ved kretsen sponset Gatejuristens kick-off og leder av kretsen Bjørn Halvor Wikasteen var til stede på Gatejuristens markering av åpningen. Det ble avholdt møte med Advokatforeningens medlemmer for å informere om Gatejuristen og advokatforeningen lokalt oppfordret sine medlemmer til å bistå Gatejuristen som frivillige.

SAMARBEID MED KIRKENS BYMISJON TROMSØ

Det ble i forprosjektet avholdt flere møter med Bymisjon i Tromsø med tanke på videre samarbeid og muligheten for å knytte Gatejuristen nærmere til Bymisjon. Prosjektleder hadde samtaler med daglig leder i Bymisjon, Ann Karina Sogge og det ble også avholdt møte med styret i Bymisjon. Prosjektleder hadde i utgangspunktet et ønske om at Kirkens Bymisjon i Tromsø skulle eie Gatejuristen. Prosjektleder vurderte det dit hen at Bymisjons navn og ry i rusmiljøet ville være en stor fordel for Gatejuristen i etableringsfasen. Det ble videre vurdert som en fordel for Gatejuristens profilering i forhold til det lokale næringsliv og potensielle finansieringsaktører å være et prosjekt under Bymisjon. Etter hvert som ting falt på plass, så man at det var hensiktsmessig å beholde selvstendigheten og det ble derfor bestemt at Gatejuristen ikke skulle bli en del av Bymisjon.

Gatejuristen hadde tilgang på et lite kontor hos Kirkens Bymisjon som ble benyttet til saksmottak. Videre har Kirkens Bymisjon stilt sine lokaler til disposisjon for fagdag for de frivillige i Gatejuristen og for nettverksmøter.

ARBEIDSPLAN

Hovedmålsetningene for forprosjektet var å klargjøre til hovedprosjektet som startet 01.10.08.

Forutsetningen for å kunne starte en rettshjelpsvirksomhet var at den formelle godkjenningen var i orden. I utgangspunktet var dette ikke regnet å by på problemer ettersom Gatejuristen i Tromsø skulle driftes etter samme modell som Oslo.

I utgangspunktet må den som driver rettshjelp etter domstolslovens § 218, første ledd være advokat. Det er gjort unntak fra dette kravet i andre ledd.

Det er imidlertid slik at den som yter rettshjelp etter andre ledd ikke har kan yte rettshjelp under rettergang.

Da Nina Walthinsen søkte tilsynsrådet om å drive rettshjelp søkte hun om å få tillatelse til å drive rettshjelp både i og under rettergang. I svaret fra tilsynsrådet var kun innvilget rett til å drive rettshjelp utenfor rettergang. Problemstillingene rundt rettshjelp i rettergang var ikke nevnt i tillatelsen. Ønsket fra Gatejuristen sentralt var å også få mulighet til å drive rettshjelp i rettergang. For det første ønsket man dette for å kunne følge en sak fra begynnelse til slutt, uten å være nødt til å sende saken videre til et advokatkontor. I tillegg skal gatejuristen være et kvalitativt godt rettshjelpstiltak som kan likestilles med et advokatkontor. For det tredje ser man dette som en mulighet for å skape en attraktiv arbeidsplass. Dersom Gatejuristen har anledning til å føre saker for retten vil det også være anledning til å ansette advokatfullmektiger. Gatejuristen vil dermed bli mer attraktiv som arbeidsplass. Dersom man klarer å gjøre seg attraktiv i arbeidsmarkedet vil man samtidig kunne sørge for at de som er ansatte hos Gatejuristen holder et høyt faglig nivå. Dette vil igjen bidra til at arbeidet som utføres av Gatejuristen holder høy kvalitet.

Det ble videre arbeidet med å opprette et samarbeid med andre aktuelle instanser i Tromsø. Walthinsen hadde møter med ulike instanser i Tromsø kommune og andre aktører som spiller en rolle for de rusavhengige. Hun holdt også foredrag for studentforeningen ELSA.

FINANSIERINGSARBEID

Tromsø kommune finansierte forprosjektet i sin helhet. Det fantes ingen midler til drift av hovedprosjektet og det ble derfor søkt Justisdepartementet på et tidlig tidspunkt. Justisdepartementet hadde signalisert at man ønsket nye Gatejurister etablert andre steder i landet. Justisdepartementet bevilget midler til drift av prosjektet ut 2008

Det ble også søkt økonomisk støtte fra følgende aktører: Tromsø kommune, Major og advokat Eivind Eckbos legater, Sparebank 1 Nord-Norges gavefond, Juristforbundet,

Bergesens almennyttige stiftelse, Inga og Andreas Wettres hjelpe- og støttefond, advokatfirmaet Selmer DA, Wiersholm, Mellbye & bech, advokatfirma AS, Wikborg, Rein & Co, Thommessen, Krefting Greve Lund AS, BA-HR, Niels og Dina Espelands legat, Lions Club, distrikt 104 A, Sosial og helsedirektoratet, advokatforeningen både lokalt og sentral, Odd Ryghs stiftelse

Gatejuristen fikk avslag fra sosial og helsedirektoratet og Sparebank1Nord-Norges gavefond. Det ble innvilget kr 50.000,- fra Bergesen og kr. 2.500,- fra advokatforeningen lokalt. Det kom tilbakemelding fra juristforbundet om at de ikke hadde noen mulighet for å gi tilskudd etter slike søknader, men at de vurderte å opprette en slik støtteordning. De bad i oktober om å få søknaden på nytt. Gatejuristen har ikke fått noen tilbakemelding ennå.

Øvrige søknader har Gatejuristen Tromsø ikke fått tilbakemelding på og man har ikke hatt rutiner for å følge dette opp.

PROFILERING

I forbindelse med oppstart av Gatejuristen ble det arrangert Kick-off hos Kirkens Bymisjon onsdag 1. oktober 2008. Det ble i denne forbindelse sendt ut pressemeldinger til lokal og nasjonal media.

Justisminister Storberget hadde innlegg i Tromsø og Nordlys om Gatejuristens oppstart i Tromsø.

Til stede på kick-off var representant fra Justisdepartementet, politikere i Tromsø kommune, representanter fra kommunens rus- og psykiatritjeneste, leder av DNA v/Troms Krets, kafè X, MARBORG, Huset, Universitetet i Tromsø v/Juridisk fakultet, Jusshjelpe, Rett på Gata i Trondheim, Virkelig, Kirkens Bymisjon, Gatejuristen i Oslo, frivillige i Gatejuristen og to brukere

Det ble i forbindelse med oppstart laget flyers. Disse ble gitt til rusavhengige og lagt ut hos Kirkens Bymisjon, på ruskafèen i Grønnegata 103, samt andre plasser der aktuelle klienter befinner seg.

Det var i etterkant av oppstart artikkel om Gatejuristen i Bladet Tromsø, et innslag på P3 i programmet Osenbanden, P4, lokal radio og TV, artikkel i Virkelig, artikkel i SPOR, artikkel i Rus og samfunn og en artikkel i Juristkontakt

VURDERING AV FORPROSJEKTET

Gatejuristen Tromsø har hatt en god oppstart. Dette kan i stor grad tilskrives at man hadde en forprosjektperiode hvor det ble tilrettelagt for saksmottak, rutiner var på plass, frivillige var på plass og nødvendige tillatelser etc. var innhentet.

Prosjektleder vurderer det som helt nødvendig å ha en forprosjektperiode. Gatejuristen Tromsøs forprosjekt varte i 5 måneder. Det er mulig at denne perioden kan være kortere, men vår erfaring er at ting tar tid og at det er viktig å tilrettelegge for en god oppstart.

Prosjektleder hadde god hjelp i starthjelpsveilederen som var utarbeidet av Gatejuristen i Oslo. Dette var et nyttig verktøy som var aktivt i bruk og som helt klart har medført sparte ressurser for prosjektet.

Prosjektleder benyttet også prosjektperioden til å hospitere hos Gatejuristen i Oslo. Det var nyttig å se hvordan gatejuristkontoret fungerte i praksis og prosjektleder deltok også på saksmottak. Prosjektleder besøkte Rett på gata i Trondheim, som også er et rettshjelpstilbud til rusavhengige.

Det ble lagt stor vekt på å profilere prosjektet blant målgruppen og de som jobber med rusavhengige, både offentlige og private aktører. Det ble holdt foredrag, møter og intervjuer i lokal og nasjonal presse.

Det ble også brukt en del tid på å rekruttere frivillige. Prosjektleder hadde klare formening om hvem som burde og kunne jobbe som frivillig i Gatejuristen.

KAPITTEL 4

HOVEDPROSJEKT

OPPSTART

Gatejuristen hadde sitt første saksmottak 2. oktober i Kirkens Bymisjons lokaler i Parkata 22 i Tromsø.

SAKSINNTAK

Det har i perioden 02.10.08 – 31.12.08 vært avholdt 21 saksinntak. Hver tirsdag avholdes saksinntak i Grønnegata 103 mellom klokken 11.00 og 13.00. Grønnegata 103 er en kommunalt drevet kafe for rusavhengige. Hver torsdag avholdes saksinntak hos Kirkens Bymisjon mellom klokken 17.00 og 19.00. Saksinntaket faller sammen med at Kirkens Bymisjon tilbyr kveldsmat til de rusavhengige. Det ble ikke avholdt saksinntak 2. desember grunnet internseminar. Saksinntak 18 desember ble avlyst da Kirkens Bymisjon hadde stengt.

Gatejuristen Tromsø tar inn saker i all hovedsak ved oppsøkende virksomhet. Vi tar imidlertid også imot telefonhenvendelser i ordinær åpningstid hele uka.

SAKSBEHANDLING

Gatejuristen jobber etter en topersonstrategi. Dette innebærer at det alltid er to stykker på saksmottak. Det er flere grunner til at man har valgt denne strategien. For det første gir det en viss trygghet dersom det skulle oppstå ubehaglige situasjoner. I tillegg er det en fordel juridisk sett ettersom de fleste av saksbehandlerne i utgangspunktet har andre juridiske felt som sine hovedarbeidsområder. To jurister bidrar dermed til at den faglige kvaliteten sikres. Gatejuristen i Oslo arbeider et en noe ulik modell.

I utgangspunktet er det en av saksbehandlerne som er på saksmottaket som får ansvar for saken videre. Det kan være behov for overføring til annen saksbehandler. Dette gjelder spesielt saker som er tatt inn på saksinntak i Grønnegata 103 på tirsdager. Stort sett er det kun Walthinsen som har tatt inn saker disse dagen. Bjørsvik har bistått henne, men har ikke saksbehandlet i 2008. Det har derfor blitt et stort arbeidspress på daglig leder og det har oppstått et behov for å overføre saker internt.

FORMER FOR JURIDISK RÅDGIVNING

Gatejuristens klienthenvendelser deles inn i to kategorier. Representasjonssaker og veiledningssaker.

I representasjonssaker tar Gatejuristen kontakt med motparten på vegne av klienten. Eksempler på representasjonssaker kan være søknader og klager til offentlig forvaltning og forholdet til private motparter. I representasjonssaker er styrkeforholdet ofte veldig skjevt, sakene er krevende og prosessen kan være lang.

I veiledningssaker gir Gatejuristen muntlig eller skriftlig juridisk rådgivning til klienten. Gatejuristen ønsker å gi rådgivning slik at klienten selv kan ta aktivt del i å løse sine juridiske problemstillinger. Dette er imidlertid ikke alltid like lett for en som er rusavhengig. Derfor kan forholdsvis enkle juridiske saker ta lang tid.

KLIENTGRUPPE

Gatejuristen har i perioden 01.10.08-31.12.09 behandlet 40 saker fra 30 klienter. Syv klienter er kvinner, de øvrige er menn. Tre klienter er utenfor målgruppen. Tretten er rusavhengige og fjorten er under rehabilitering. Alle klientene bor i Tromsø kommune.

Ti av klientene har uførestønad som sin hovedinntektskilde, åtte går på rehabiliteringspenger, tre får sosialstønad, en har arbeidsinntekt og en av klientene har ikke oppgitt inntektskilde.

Femten av klientene har mellom 100.000 og 150.000 i bruttoinntekt per år. Fem har mellom 150.000 og 200.000. Tre har mellom 50.000 og 75.000. Syv har ikke oppgitt inntekt.

Seks har tidligere vært i kontakt med advokat og tre har vært i kontakt med rettshjelper.

Fem klienter fikk vite om Gatejuristen gjennom media, ni gjennom offentlige kontorer, fem gjennom venner, en gjennom advokat, en gjennom annen markedsføring og elleve gjennom annen, fire har ikke oppgitt hvor de fikk kjennskap til Gatejuristen.

RETTSHJELP

Gatejuristen har i perioden behandlet saker innenfor følgende rettsområder; ti saker omhandlet ulike gjeldsproblemer, fem saker gjaldt erstatning, fire saker gjaldt problemer i forhold til offentlig myndighet, fire saker gjaldt problematikk rundt bosted, tre saker gjaldt arv, tre saker gjaldt LAR-behandling, to saker gjaldt tannbehandling, to saker gjaldt sykepenger, to saker gjaldt forelegg.

INFORMASJON

Gatejuristen har i denne perioden hatt møter med mange ulike kommunale instanser som jobber med rusavhengige og rusavhengige under rehabilitering. Det er informert om Gatejuristen og hvordan vi jobber samt om hvilke typer saker som vi har erfart at de rusavhengige sliter med.

Gatejuristen har fått fast spalte i Virkelig og har også inngått avtale om å skrive i fengselsavisa Convicted. Dette er en utmerket mulighet til å gi informasjon om rettshjelpstilbudet, samt fremstille juridiske problemstillinger som går igjen hos de rusavhengige.

FRIVILLIGE

I perioden Gatejuristen har vært operativ har det vært 12 frivillig i organisasjonen.

1. Anja Støback Bjørsvik
2. Jørn Bjørnhaug
3. Roar Bårdlund
4. Sidsel Sund Olsen
5. Christin Bassøe Jørstad
6. Hilde Skåren
7. Vibeke Lindstrøm
8. Jon Petter Rui Johansen
9. Ragni Løkholm Ramberg
10. Arne Albrigtsen
11. Bjørn Halvor Wikasteen
12. Stian Ørbeck Sørheim

Ved rekruttering av frivillige benyttet daglig leder først sitt eget nettverk. Det ble arrangert møte med advokatforeninga Troms Krets i slutten av september 2008. Gatejuristen benyttet også anledningen til å "søke" frivillige i forbindelse med en artikkel i lokalavisen om Gatejuristen.

Alle bortsett fra Støback Bjørsvik er ferdige jurister. Ni er praktiserende eller tidligere praktiserende advokater. Alle de frivillige har fått innføring i Gatejuristens rutiner og hvordan man best kan ivareta klienter som er eller har vært rusavhengige. Det har vært arrangert faglunsj for de frivillige hvor oppsøkende team i kommunen blant annet snakket om hvordan det er å jobbe med rusavhengige. Daglig leder har videre vurdert det slik at det ikke har vært behov for å gi noe videre opplæring ettersom alle de frivillige har bred erfaring med klientbehandling.

ØKONOMI OG DRIFT

BUDSJETT OG REGNSKAP GATEJURISTEN TROMSØ 2008

INNEKTER	BUDSJETT	REGNSKAP
Tromsø kommune	300 000	300 000
Justisdepartementet	400 000	400 000
Bergesen legat		50 000
Advokatforeningen Troms krets		2 500
SUM INNEKTER	700 000	752 500
UTGIFTER		
Lønn	418 000	294 025,50
Sosiale kostnader	154 000	96054,58
IKT	20 000	62086,00
Reiseutgifter	40 000	26956,79
Kontorrekvisita	15 000	24412,25
Kontingenter	7 000	0
Forsikringer	10 000	10 000
Telefon og porto	15 000	5232,72
Andre utgifter	10 000	2329,36
SUM UTGIFTER	689 000	521 097,20
RESULTAT		231 402,80

KOMMENTARER TIL REGNSKAPET

Det knyttet seg en del usikkerhet til budsjettet i og med at prosjektet var under oppstart og få ting var bestemt med hensyn til organisering, lokalisering etc. Man visste ikke hvem som skulle "eie" Gatejuristen etter forprosjektet og man hadde ingen klare holdepunkter for utgifter knyttet til husleie og øvrige driftskostnader som IKT, inventar, utstyr etc.

Gatejuristens regnskap for 2008 viser et overskudd på 231.402,-. Kroner 50.000,- av disse midlene knytter seg til gave fra Bergesen legat. Midlene er regnskapsført i inntektsåret i henhold til god regnskapsskikk. Dette er prosjektmidler som vil bli overført til 2009 som øremerket egenkapital.

Gatejuristen tok i bruk et nytt IKT system som en del av en felles løsning med Gatejuristen i Oslo. Dette er utgifter som i utgangspunktet skulle belastes i 2008, men som er forskjøvet til 2009. Faktiske reiseutgifter er også noe høyere enn det regnskapet viser, da reisen i desember måned for prosjektleder og Støback Bjørsvik ikke er med i 2008 regnskapet. Gatejuristen har også fått dekket reiseutgiftene i forbindelse med rettsikkerhetskonferansen av Juristenes Utdanningscenter, slik at avviket i forhold til budsjettet kan tilskrives disse forholdene.

MEDIA OG ANNEN MARKEDSFØRING

Nina Walthinsen fikk anledning til å gi innspill til rusmiddelpolitisk handlingsplan. I tillegg sitter hun i brukergruppen til samhandlingsarena til boligpolitiske utfordringer i Tromsø kommune. Walthinsen har i perioden skrevet en artikkel om Gatejuristen i festskriftet til Jusshjelpe.

Vi har vært i lokal radio og TV, P3 og P4, avisa Virkelig, Rus og samfunn, SPOR, Juristkontakt og Bladet Tromsø ved flere anledninger. Gatejuristen har hatt innlegg i lokal presse til støtte for Cafè X.

KAPITTEL 5

OPPSUMMERING OG UTFORDRINGER VIDERE

RETTSHJELP

Det ble i de tre siste månedene av 2008 behandlet 40 henvendelser fra 30 klienter. Det er vanskelig å utrede noe av disse tallene i og med at tallmateriale er noe tynt. Det er imidlertid liten tvil om at Gatejuristen i Tromsø fyller et behov hos de rusavhengige. Gatejuristen hadde fokus på å profilere tilbudet i klientgruppen i denne perioden. Vi opplevde å bli godt mottatt både blant klientene og andre som jobber for og med rusavhengige.

Vi har også sett at det er behov for saksinntak mer enn en gang i uken og at det er hensiktsmessig at saksinntaket skjer på ulike væresteder for å nå flest mulig.

Gatejuristen ser behovet for ytterligere en juriststilling for å dekke alle arbeidsoppgaver og for å kunne drifte i samsvar med de mål vi har satt oss for 2009.

Gatejuristen i Tromsø vil i 2009 fortsette det viktige arbeidet som vi så vidt er begynt med – nemlig å tilby gratis rettshjelp til rusavhengige. Vi vil jobbe for at de rusavhengige i Tromsø i større grad enn tidligere får ivaretatt sine rettslige interesser. Gatejuristen vil jobbe for at de rusavhengige i likehet med befolkningen for øvrig blir ivaretatt på en respektabel og god måte.

Gatejuristen har mange utfordringer fremover, ikke minst i forhold til finansiering. Vi ligger inne i økonomiplanen til Tromsø kommune med kr 300.000 i fire år fremover. Gatejuristen vil også motta midler fra Justisdepartementet, men det knyttes usikkerhet med hensyn til hvor mye midler som bevilges. Det er også usikkert om og i tilfelle hvor mye midler som kommer fra andre private givere.